

LIETUVOS ONKOLOGIJOS CENTRO
NAVIKŲ EPIDEMIOLOGIJOS IR VĖŽIO REGISTRO
SKYRIAUS VEDĖJO, PROFESORIAUS,
HABILITUOTO DAKTARO

MEČIO STUKONIO

MOKSLINĖ BIOGRAFIJA

Ilgametis Lietuvos onkologijos darbuotojas, vėžio epidemiologijos Lietuvoje kūrėjas, habilituotas daktaras profesorius Mečys STUKONIS gimė prieš 75 metus. Žmona Zofija, medicinos daktarė, vyr. mokslinė bendradarbė, onkologė citopatologė, taip pat dirba Lietuvos onkologijos centre. Šeima išaugino du sūnus – Giedrių ir Virmantą, abu technikos specialybių atstovai.

M. Stukonis baigė Kauno Aušros berniukų gimnaziją ir 1945–1950 metais, gaudamas vardinę V. Kuzmos stipendiją, studijavo Kauno valstybinio universiteto Medicinos fakultete, kurį baigė su pagyrimu. 1950–1951 m. jis Šiaulių onkologinio punkto ir kabineto vedėjas bei dispanserio steigėjas. 1951–1956 m. – karo gydytojas, 1956–1957 m. Kauno 2-osios ligoninės chirurgas, 1957–1990 m. Onkologijos mokslinio tyrimo instituto Orgmetodinio ir navikų epidemiologijos skyriaus vedėjas. 1966 m. apsigynęs disertaciją gavo vyresniojo mokslinio bendradarbio mokslo vardą. 1977–1980 m. Pasaulinės sveikatos organizacijos Tarptautinio vėžio tyrimo centro (Prancūzija, Lionas) ekspertas, konsultantas ir mokslo darbuotojas, 1990–1998 m. Lietuvos onkologijos centro (buvusio instituto) Navikų epidemiologijos skyriaus vedėjas. 1991–1996 m. VU Medicinos fakulteto lėtinių neinfekcinių ligų epidemiologijos dėstytojas (antrai eilės pareigos) ir vėliau neetatinis navikų epidemiologijos dėstytojas. Ankstesniais metais (iki 1991) periodiškai skaitė onkoepidemiologijos paskaitas įvairių kursų studentams ir besitobulinantiems gydytojams. Atgimus Lietuvai, Vilniaus universitetas M. Stukoniui 1993 m. suteikė docento, o 1995 m. profesoriaus pedagoginius mokslo vardus. Dvi kadencijas jis buvo pirmosios Lietuvos mokslo tarybos rinktas narys (1991–1996).

M. Stukonis tobulinosi onkologijos ir medicininės statistikos srityse Rusijoje (Sankt-Peterburgas ir Maskva), konkurso būdu gavęs Pasaulinės sveikatos organizacijos stipendiją 1967–1968 m. stažavosi vėžio epidemiologijos srityje Anglijoje (Londonas) Medicinos tyrimų tarybos Statistikos tyrimų institute ir tobulinosi Londono universiteto Higienos ir tropinės medicinos fakultete. Vėliau aktyviai dalyvavo Vėžio epidemiologijos tyrimų probleminės komisijos darbe, buvo Skrandžio vėžio epidemiologijos centro pirmininkas ir Epidemiologijos tyrimų ekspertų ko-

misijos pirmininkas prie buvusios SSSR Medicinos mokslų akademijos prezidiumo. Kūrė ir plėtojo vėžio epidemiologijos tyrimus Lietuvoje. Be vėžio epidemiologijos, tarp pagrindinių jo mokslinės ir praktinės veiklos sričių buvo vėžio profilaktika ir onkologijos pagalbos organizavimas. Apgintos su šia veikla susijusios disertacijos (1964 medicinos mokslų kandidato-daktaro ir 1990 medicinos mokslų daktaro-habilituoto daktaro, kuriose parodyta vėžio paplitimo ypatumų ir jo rizikos bei apsaugos veiksmų tyrimai Lietuvoje ir globaliniu mastu.

Dr. M. Stukonis Lietuvos ir užsienio spaudoje paskelbė 398 darbus, iš jų 145 mokslinius. Tarp svarbiausiųjų: monografija „Vėžio epidemiologija ir profilaktika“, 1984; knyga „Pasaulis prieš vėžį“, 1982; II tarptautinio vėžio tyrimo centro leidiniai (1978 ir 1979); 6 skyriai įvairiose monografijose ir vadovėliuose (lietuvių, anglų ir rusų k.).

Šiuo metu Lietuvos onkologijos centro Navikų epidemiologijos ir vėžio registro skyriaus vedėjas, Lietuvos kovos su vėžio liga draugijos, Lietuvos gastroenterologų, Lietuvos gydytojų sąjungos, Lietuvos mokslininkų sąjungos, Lietuvos veikliosios ilgaamžystės akademijos, Lietuvos skautų sąjungos ir Lietuvos-Prancūzijos asociacijos narys. Aktyviai dalyvavo (pranešimai, paskaitos, diskusijos) įvairiuose šalies ir tarptautiniuose renginiuose ir kartais buvo tarp jų organizatorių. Kembridžo biografių institutas (Anglija) jį paskelbė Tarptautiniu metų žmogumi (1998–1999).

Prof. M. Stukonis yra plačių interesų, tolerantiškas, geranoriškas žmogus. Drauge jis principingas, nevengiantis pasakyti teisybę į akis. Jo dėka su vėžio epidemiologija susipažino ir pasiruošė dirbti ne vienas jaunas žmogus. Ne tik propaguodamas, bet ir kultivuodamas sveiką gyvenimo būdą, prof. M. Stukonis ir šiuo metu yra jaunynas, žvalus ir darbingas. Lietuvos onkologijos centro darbuotojai nuoširdžiai linki jam dar ilgiausių metų ne tik rinkti, bet ir auginti vaisius jo pasirinktoje mokslo dirvoje.

Prof. L. Griciūtė
Dr. J. Didžiapetrienė